عطف

تمجید نصیریان از کارگردانی مهرجویی و بازی انتظامی در «گاو»

علی نصیریان با نقل خاطراتی از فیلم «گاو» و تحسین بازیگری زنده‌یاد عزتا... انتظامی گفت: سال‌ها از ساخت «گاو» گذشته ولی داریوش مهرجویی با وجود این‌که سنش بالا رفته هنوز اندازه همان سال‌ها وسواس دارد و این را در «لامینور» دوباره تجربه کردم.

به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی روابط‌عمومی چهلمین جشنواره فیلم فجر، در چهارمین روز از برگزاری جشنواره فیلم فجر، نشست آثار گنجینه با عنوان نمایش و نشست بررسی فیلم سینمایی گاو با حضور علی نصیریان (بازیگر) و اکبر نبوی (مجری) در خانه جشنواره در برج میلاد برگزار شد.علی نصیریان در این نشست تعریف کرد: گاو اولین تجربه سینمایی من بود. پیش از آن مشغول تئاتر بودم. قصه گاو از کتاب عزاداران بَیل نوشته جناب غلامحسین ساعدی بود. در سال ۳۶ مرکزی با عنوان اداره هنرهای دراماتیک تاسیس شد و از آن زمان ما با جناب ساعدی همکاری کردیم. ابتدابایک‌سری‌نمایشنامه‌بامضمون مشروطه با هم کار کردیم تا این‌که یک شب آقای ساعدی با جوانی خوشرو به نام داریوش مهرجویی پیش ما آمدند وگفتند که ایشان می‌خواهند فیلم گاو را بسازند. ما از شوق حس عجیبی پیدا کردیم ونمی‌دانستیم باید از خوشحالی چه کنیم. اوادامه داد: «این فیلم برای ما بسیار تاثیرگذار بود. من همیشه گفتم که در گاو، مهرجویی ما را با قرار گرفتن مقابل دوربین و بازی فیلم سینمایی آشنا کرد. من از ایشان سینما را یاد گرفتم. موضوع عمق میدان و حرکات دوربین و تکنیک‌های سینما آنجا برای ما روشن شد. اولین کارگردان و معلمی که به من یاد داد مقابل دوربین چه کنم، داریوش مهرجویی بود.

نصیریان درباره شخصیت داریوش مهرجویی بیان کرد: مهرجویی خیلی با وسواس کار می‌کرد. من اخیرا با او کار کردم و دیدم با وجود بالارفتن سن هنوز دقت قدیمش را دارد. حتی زمانی که با اهالی روستا بازی می‌کردیم، بارها کار و تمرین می‌کردیم. وی درباره محل فیلمبرداری فیلم گاو بیان کرد: دِهی که ما در آن فیلمبرداری کردیم، فضای واقعی گاو نبود. فضای واقعی دهاتی در آذربایجان بود و مردم در بیغوله‌های داخل کوه زندگی می‌کردند. حتی از زندگی که ما می‌خواستیم به نمایش بگذاریم، عکاسی شد و وقتی این عکس‌ها برای مجوز ساخت و نمایش نشان داده شد، گفتند نیاز نیست اصلا فیلمی با این مضمون بسازیم. به همین دلیل محل ساخت را تغییر دادیم که بتوانیم این اثر را بسازیم. او در ادامه به نقش‌آفرینی عزتا... انتظامی اشاره و تاکید کرد: این‌که مش حسن در پایان بدون این‌که بخواهد شعار بدهد می‌گفت من گاو هستم، خود نشان از تمرکز بازی عالی انتظامی داشت. انتظامی زمانی که همه ما، برای استراحت به تهران می‌آمدیم آنجا می‌ماند تا در نقش خود زندگی کند و زمانی که می‌گفت، من گاو مشتی حسن هستم، به بهترین شکل این فضا را بازی می‌کند. نمی‌دانم اگر من جای شخصیت مش حسن بازی می‌کردم آیا در روستا می‌ماندم یا نه، اما او حاضر نبود روستا را حتی آخر هفته‌ها که فیلمبرداری تعطیل می‌شد ترک کند.

داریوش ارجمند کیک ۴۰ سالگی جشنواره تئاتر فجر را برید | عکس: رضا معطریان

قول وزیر ارشاد در مراسم افتتاحیه جشنواره تئاتر فجر به هنرمندان:

تئاتر در ۴ سال پیش رو حتما تقویت خواهد شد

گروه فرهنگ و هنر

چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر شامگاه پنجشنبه به جای یک مجموعه نمایشی بزرگ و آشنا در دل پایتخت، در کاروانسرای تاریخی‌ای به نام «زین‌الدین» در مهریز یزد کار خود را آغاز کرد و با این افتتاحیه خلاف آمد عادت، چراغ جشنواره تئاتر فجر هم روشن شد.

ستاد خبری جشنواره در گزارشی که از افتتاحیه این جشنواره داده است به سخنان مهران فاطمی، استاندار یزد به‌عنوان نخستین سخنران اشاره کرده است که وی با بیان ویژگی‌های تاریخی و فرهنگی یزد به‌عنوان دیار آمیختگی هنر و بندگی با کار و زندگی و آداب و رسوم مردم، گفته است: «اینجا خطه‌ای است که هنر نمایش بین مردمش جایگاه ویژه‌ای داشته است. نقالی‌ها، معرکه‌گیری‌ها، تعزیه‌ها، تخت‌حوضی‌ها و سایه‌بازی‌ها جایگاه ویژه‌ای در سبد زندگی مردم این دیار داشته تا به گونه‌ای هوشمندانه، محرومیت خود از طراوت طبیعت را جبران کنند و روحیه‌شان را در برابر سختی طبیعت خشن، تازه نگه دارند.»

از حضور گرم مردم محروم شدیم

محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه این مراسم روی صحنه حاضر شد و گفت: «استان یزد هم سابقه تاریخی بسیار روشنی دارد و هم امروز در حوزه فرهنگی و هنری کشور جریان‌ساز است، هم اندیشمندان بزرگ و هم هنرمندان بزرگی در یزد هستند و می‌درخشند و همه این استعدادها، ظرفیت‌های زیادی را در این استان فراهم کرده و باعث شده است تا افتتاحیه چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر را در اینجا برگزار کنیم.»

اسماعیلی ادامه داد: «دوست داشتیم شاهد برگزاری مراسم افتتاحیه جشنواره چهلم در شرایط بهتر و با حضور مخاطبان بیشتر و گسترده‌تری باشیم اما در روزهای منتهی به افتتاحیه، با اوج‌گرفتن موارد ابتلا به سویه جدید کرونا مواجه شدیم و همین مسأله باعث شد از حضور گرم مردم و مخاطبان تئاتر در این مراسم بی‌بهره شویم.»

او همچنین با تشکر از معاونت امور هنری، دبیرخانه جشنواره، دبیر این رویداد، استاندار یزد و نمایندگان این استان در مجلس، گفت: «همه اقدامات ما در دولت به این سمت است که فرهنگ و هنر را تقویت کنیم و بر همین اساس حوزه تئاتر در چهار سال پیش رو حتما تقویت خواهد شد و در تلاش هستیم تا هرچه مربوط به زیرساخت است را به‌خوبی پیش ببریم. در همین زمینه، بنای ما در وزارت ارشاد بر این بوده که همه تاسیسات و مجموعه‌های فرهنگی که در سال‌های اخیر در دست ساخت بوده‌اند را به اتمام برسانیم. در کل کشور هم فرآیند اجرایی پروژه‌ها با تخصیص اعتبار آغاز شده و به‌طور جدی در ۱۴ استان از جمله یزد پیگیری می‌شود.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: «همچنین حمایت و آموزش هنری از سرفصل‌های جدی کار ما خواهد بود. تلاش می‌کنیم به همه‌جای کشور، با یک چشم مساوی نگاه کنیم و همه استعدادهای ایران عزیز را ببینیم و زمینه رشد همه فرزندان ایران را فراهم کنیم. تلاش می‌کنیم هیچ فرزندی در ایران نباشد که علاقه‌مند به تئاتر و کار هنری باشد و زمینه برای کار او فراهم نگردد. در چهار سال آینده ارتقای کمی و کیفی را در تئاتر مشاهده خواهیم کرد.»

اسماعیلی در پایان با تشکر از همه هنرمندان که به گفته او «چشم و چراغ ما هستند» ضمن آرزوی صحت و سلامت برای آنها اظهار امیدواری کرد با برطرف شدن شرایط کرونایی، امکان برگزاری جشن‌های بزرگ‌تر با حضور همه هنرمندان و همه ایران دوستان فراهم شود.

تقدیر از هنرمندان

در این مراسم برترین‌های بخش نمایشنامه‌نویسی به این شرح، تقدیر شدند: کیوان فهیمی برای نمایشنامه «اسپوتنیک تنهایی»، مهرداد بقایی برای «استخوان در گلو»، بهنام سرلک برای «ایاز شش آبجی»، سعیدرضا خوش‌شانس برای «شطحیات اشباح»، پیام لاریان برای «مدیترانه‌ای» و سهیل ملکی برای نمایشنامه «هیچ و پوچ».

همچنین در بخش دیگری از مراسم افتتاحیه، از پیشکسوتان هنرهای نمایشی استان‌های کشور قدردانی شد. این هنرمندان پیشکسوت عبارتند از: علی‌اصغر انصاف‌جو (سیستان‌وبلوچستان)، محمدرضا شجریان (یزد)، بهمن (محمدعلی) صادق حسنی (گیلان)، محمدعلی لطفی‌مقدم (خراسان‌رضوی) و کاظم هژیرآزاد (تهران).

همچنین برگزیدگان بخش پوستر جشنواره فیلم فجر تقدیر شدند. هیات‌داوران در این بخش اثری را شایسته دریافت تندیس و رتبه اول ندانست. رتبه دوم به محمد افشار برای طراحی پوستر نمایش «سه‌تیز» و رتبه سوم (مشترک) به میثم نامدار برای طراحی پوستر نمایش «ضیافت» و رسول حق‌جو برای طراحی پوستر سی‌وسومین جشنواره تئاتر استان خوزستان رسید و مهدی دوایی برای طراحی پوستر نمایش «مانستر» تقدیر شد.

در بخش عکس نیز اردلان آشناگر برای نمایش «آشویتس خصوصی لیدی مکبث»، مریم رحمانی نمایش «سرایدار» و محمد تقوی برای نمایش «آنتیگونه، آخرین ساموراییِ» رتبه‌های اول تا سوم را کسب کردند و از شهریار دبیری برای نمایش «سهیل» و سلاله رویدشتی برای نمایش «آنگاه که باران استخوان‌هایت باریدن می‌گیرد» و شیوا سراج برای نمایش «اوزیباست» تقدیر شد.

در بخش بعدی، کلیپی از صحبت‌های علی نصیریان و پیام او به هنرمندان جوان تئاتر پخش شد که در آن می‌گفت: «تئاتر جایی برای تمرین دموکراسی است چون نظرات و آرای مختلف در آن تبادل می‌شود و تمام ارکان آن، از نویسنده و کارگردان تا بازیگر و طراح صحنه هرکدام استقلال کاری و خلاقیتی دارند.»

این هنرمند پیشکسوت تئاتر و سینما و تلویزیون خاطرنشان کرد: «دو چیز برای کار شما مفید است: جریان تئاتری و گروه تئاتری. گروه است که هنر تئاتر را زنده نگه می‌دارد نه فرد. چون تئاتر کار جمعی است. سعی کنید یک گروه داشته باشید و استمرار آن را حفظ کنید تا جریان تئاتری به وجود بیاید.»

نصیریان یادآور شد: «شما کسانی هستید که با نگاه و سواد و انرژی تازه وارد عرصه تئاتر شدید و برخی از شما بسیار خوب درخشیدید و کار کردید. خلاقیت مقوله ساده‌ای نیست. برای این‌که کاری هنر باشد و ماندگار شود، باید مراحل زیادی را طی کرد.»

سپس محمود سالاری، معاون امور هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی ویدئویی ابراز امیدواری کرد چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر آینه تمام‌نمای هنر نمایش و بسترساز زمینه ظهور و بروز استعدادهای فراوان و کشف بازی‌های خوب از بازی‌سازان معتبر باشد. او همچنین در این پیام از همه دست‌اندرکاران، داوران، اعضای هیات انتخاب، صحنه‌گردانان، دلسوزان و دل‌نگران‌های تئاتر کشور، حاضر در جشنواره چهلم، سپاسگزاری کرد و افزود امیدوار است جشنواره‌های بعدی نیز عرصه درخشش تک‌تک این هنرمندان باشد.

قادر آشنا، مدیرکل هنرهای نمایشی نیز در پیامی ویدئویی با اشاره به این‌که در چهلمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، بالای ۹۵درصد متون رسیده که شاهد اجرای آنها خواهیم بود برگرفته از هویت ایران‌زمین بودند افزود: ۵۴درصد کارها نیز تولید هنرمندان استانی است. او همچنین به حضور سه نسل؛ نسل اول انقلاب، نسل میانی و نسل جدید، هم در کسوت نمایشنامه‌نویس و هم در مقام کارگردان اشاره کرد و این نکته را مایه مباهات این رویداد دانست.

همچنین حسین مسافرآستانه، دبیر جشنواره نیز در پیامی گفت: از ماذنه معنویت هنر، چهلمین جشن تئاتر انقلاب را صلا می‌زنیم و بر آن سریم که چراغ چهلم، بیش از همیشه، شکوهمندی فجر را به نمایش بگذارد.

وی با بیان این‌که جشنواره تئاتر فجر، ستایش ستم‌ستیزانی است که به سلاح هنر، صلاگویان آزادی و آزادگی شدند و نقش و نقشه‌ای نو آفریدند، افزود: اکنون، چهلمین لبیک را از صحنه تئاتر فجر خواهیم شنید. هنری شریف که متولد مردم است و جز به وطن نیندیشیده است. اگر در روزگار انقلاب و جنگ به نوشداروی هنر «رویین‌تنی» طلب می‌کردیم، در روزگار جهل و خشم دشمنانی که در کمین این سرزمین‌اند، به کیمیای تئاتر، آرزومند «رویین‌جانی» مردمانی هستیم که به بردباری از هفت‌خوان بلا گذشته‌اند و سر تسلیم بر تن خویش سزاوار ندیدند و حماسه آفریدند.

مسافرآستانه با بیان این‌که دشواری‌های روزگار کرونا و دورباش‌های ناگزیر فردی و گروهی اگرچه مدت‌مدیدی، به‌خسران صحنه‌ها و صحنه‌سازها انجامیده بود، گفت: عزم جزم هنرمندان در خودمراقبتی و دیگرمراقبتی، این فرصت را ممکن کرد که تئاتر، تاب بیاورد و امیدوارتر به بازسازی و بهسازی خویش بیندیشد. کوشیدیم با حسن استفاده از توسعه نظام الکترونیک در ایام کرونا، شکل تازه‌ای به داوری آثار ببخشیم که در موقعیت موجود، یکی از تجربیات مغتنم این دوره محسوب می‌شود.

کاغذ اخبار

دفاع دوباره خزاعی از هیأت انتخاب جشنواره فجر

رئیس سازمان سینمایی با دفاع از عملکرد همکارانش در جشنواره فیلم فجر و رد سفارشی بودن پذیرش فیلم‌های انقلابی، احتمال داد که دبیر جشنواره پس از بهبودی از کرونا از شنبه هفته آینده به خانه جشنواره بیاید.

به گزارش ایسنا محمد خزاعی در چهارمین روز جشنواره فیلم فجر به برج میلاد، محل اصلی برگزاری این رویداد آمد و در حاشیه بازدید از جشنواره به بعضی انتقادها از وضعیت شلوغی محل جشنواره و انتخاب نشدن جانشین برای مسعود نقاش‌زاده (دبیر جشنواره) پس از ابتلا به کرونا پاسخ داد.

او درباره این‌که چرا وقتی پیش از شروع جشنواره کرونای دبیر جشنواره، مثبت شد فکری برای جانشینی او نشد، گفت: دوران بیماری برای سویه امیکرون پنج‌روز است و پزشکان می‌گویند بعد از پنج روز چندان مشکلی وجود ندارد. بر همین اساس روزی تست ایشان مثبت شد، از آقای حمیدی‌مقدم خواهش کردیم که کارهای اجرایی جشنواره را به‌عهده بگیرند و ایشان به‌رغم کار در مرکز گسترش در جشنواره حضور داشتند. پیش‌بینی ما این بود که بعد از این پنج روز شرایط بهتر شود ولی جواب تست دوم آقای نقاش‌زاده باز هم مثبت بود اما فکر می‌کنم از شنبه دیگر حضور داشته باشند.

وی در پاسخ به این‌که چه تعداد کارت برای جشنواره صادر شده و چرا پیش‌بینی شرایط کرونایی نشد تا کارت کمتری در برج میلاد صادر شود و سینمای مردمی ظرفیتش کمتر باشد، گفت: سینماهای مردمی الان ۵۰درصد بیشتر ظرفیت ندارد و اگرچه گفته شده با ۷۰درصد بلیت فروخته شده اما خود مردم استقبال نکردند چون ترس از کرونا باعث شده با وجود این‌که بلیت‌ها را خریداری کرده‌اند چندان حضور نداشته باشند، یعنی به غیر از چند فیلمی که استقبال بیشتری داشتند برای بقیه، خود مردم رعایت می‌کنند.

رئیس سازمان سینمایی در پاسخ به این‌که با وجود تجربه تهیه‌کنندگی خودش، چرا پای بعضی فیلم‌ها نایستاده تا حداقل در جشنواره فجر نمایش داده شوند و این‌که چقدر دستور وزیر ارشاد برای توجه به فیلم‌های انقلابی در انتخاب آثار جشنواره تاثیر داشته است، گفت: هیأت انتخاب آزادانه بحث کردند و به جمع‌بندی رسیدند و فقط یک فیلم بود که پروانه نمایش نگرفت و اسمش را هم اعلام کردند اما چیز دیگری نبوده چرا که آنها براساس سیاستگذاری‌های جشنواره آثار را دیدند و انتخاب کردند. این‌طور نبوده که بخواهیم حتما فیلم‌های انقلابی باشند. همین بنیاد فارابی اثری انقلابی داشت که به جشنواره راه پیدا نکرد و دوستان خیلی تلاش کردند تا در جشنواره یا در بخش خارج از جشنواره باشد ولی حداقل برای امسال چنین طراحی صورت نگرفته بود.

او درباره لزوم برپایی بخش فرهنگی جشنواره در شرایط فعلی با سالن‌های نیمه خالی گفت: جنس گفتمانی نیاز سینمای ایران است. من رصد کردم که این برنامه‌ها در فضای مجازی بیش از هزار نفر مخاطب دارند. با این حال در دوره‌ای که خودم دبیر جشنواره بودم کنفرانس‌هایی مثل هالیوودیسم را برگزار کردیم و معتقدم در کنار جشنواره باید گفتمان فرهنگی شکل بگیرد چون در تمام دنیا همین شکل است.